

Yttrande över utredning om tvångsåtgärder mot barn i psykiatrisk tvångsvård SOU 2017-111

Dnr 00306-18

Förslag till beslut

1. Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Betänkandet För barnets bästa? Utredningen om tvångsåtgärder mot barn i psykiatrisk tvångsvård (SOU 2017:111) syftar till att ge ett antal förslag för att genom systematisk kvalitetssäkring minska behov av tvångsåtgärder för barn. Tyngdpunkten i utredningen har varit att lyfta fram barnets bästa i samband med tvångsåtgärder mot barn i psykiatrisk vård. Utgångspunkten har varit att kvalitén för den psykiatriska heldygnsvården, inklusive den psykiatriska tvångsvården, för barn ska förbättras.

Region Norrbotten ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag.

Ärendet

Bakgrund

En särskild utredare har haft i uppdrag att stödja det arbete som utförs av myndigheter, kommuner, landsting och organisationer inom området psykisk hälsa samt verka för att arbetet samordnas på nationell nivå.

Utredningens förslag

För att stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten i den psykiatriska tvångsvården för barn föreslår utredningen att det införs särskilda bestämmelser i lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT), som genom hänvisning även gäller vid vård enligt lagen (1991:1 129) om rättspsykiatrisk vård (LRV). Med barn menas personer under 18 år.

De nya bestämmelserna tydliggör att barnets bästa ska utredas och särskilt beaktas vid alla beslut och åtgärder som rör barn. Barns rätt till information och få uttrycka sina åsikter stärks. För att de nya bestämmelserna ska få genomslag och för att säkerställa barnrättsperspektivet vid beslut och åtgärder enligt lagen krävs satsningar på kunskaps- och kvalitetsutveckling. Utredningen lämnar därför flera förslag som syftar till ökad insyn, uppföljning och kvalitetsförbättringar vad gäller den psykiatriska heldygnsvården, inklusive den psykiatriska tvångsvården, för barn.

Utredningen betonar att bestämmelserna i patientlagen, som rör patientens möjlighet att välja behandlingsalternativ och få en ny medicinsk bedömning även ska vara tillämpliga vid vård enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård och lagen om rättspsykiatrisk vård. Enligt utredningen är det nödvändigt att i

lagen om psykiatrisk tvångsvård införa en bestämmelse om barnets bästa och reglera att barnets bästa ska utredas och särskilt beaktas vid alla beslut och åtgärder som rör ett barn. Ett barn ska även få information vid alla beslut och åtgärder som rör barnet.

Utredningen markerar tydligt att barn inte ska få vårdas med vuxna och föreslår att den som är under 18 år endast får vårdas på en sjukvårdsinrättning där det ges rättspsykiatrisk vård om han eller hon omfattas av lagen om rättspsykiatrisk vård.

Det ska vidare i lagen regleras att barn ska ha möjlighet till daglig vistelse utomhus liksom till dagliga aktiviteter på vårdinrättningen. I utredningen har det tagits fram ett antal förslag som gäller tvångsåtgärder i den psykiatriska vården för barn bland annat föreslås nya regleringar avseende barn när det gäller fastspänning med bälte.

Det ska inrättas ett särskilt utvecklings- och kontrollorgan för utveckling och kontroll av psykiatrisk tvångsvård av barn så att verksamheter där barn vårdas med tvång blir föremål för regelbunden insyn.

Utredningen bedömer vidare att rätten att överklaga tvångsåtgärderna till förvaltningsrätten bör utökas.

Utredningen föreslår att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att inrätta ett nationellt kunskapscentrum för utvecklingsarbete samt utreda om det finns skäl att reglera krav på kompetens hos verksamhetschefer och chefsöverläkare vid kliniker som bedriver verksamhet med tvångsåtgärder samt att ta fram en vidareutbildning. Socialstyrelsen ska även genomföra en särskild översyn av bestämmelserna om medicinskt ledningsansvar i den psykiatriska heldygnsvården, inklusive tvångsvården, för barn samt och utreda om det finns skäl att reglera ytterligare krav på den barn- och ungdomspsykiatriska heldygnsvårdens lokaler.

Bilagor

Remissyttrande tvångsåtgärder mot barn i psykiatrisk tvångsvård SOU 2017:111

För barnets bästa – utredningen om tvångsåtgärder mot barn i psykiatrisk tvångsvård SOU 2017:111

Protokollsutdrag:

Verksamhetsdirektör

Ekonomi- och planeringsdirektör

Divisionschef Närsjukvård

Divisionschef Länssjukvård